

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת בלק

לקרב את הקץ, ויבוא עלינו משיח בן דוד
ברוחו הכביר וילחך כל סביבותינו כנ"ל
והבן.

• היהודי הקדוש •

הניד היהודי הקדוש מפשיסחא ז"ל למוד
זכות על המתחיל להתפלל בזמן
תפלה, אף שנמשך אחר הזמן השוב כאלו
התפלל כל התפלה בזמנה. מדברי התוס'
(וברכות ז. ד"ה שאלמין) בלעם התחיל לקלל
באותו רגע אף שגמר אחר כך מוזיק, ומשל
שכן מדה טובה מרובה, דאם התחיל
להתפלל בזמן תפלה וגמר אחר כך דחשיב
כאלו התפלל כל השמונה עשרה בזמנה.

עבדה"ק. (שו"ת ארץ צבי קוויגלוב דף קלח)

עמוד קכה

• דבדי בינה •

וישא משלו ויאמר. (כג ז)

להבין, מפני מה נאמר כל הלשונות אצל
בלעם: "וישא משלו ויאמר". וגם
להבין עיקר הענין, למה בירך השם יתברך
דוקא על ידי בלעם. כי אם רצה השם יתברך
לברך את ישראל, היה יכול לברך על ידי
נביאי האמת.

• אדון עדות •

עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו. (כב ד)
בביאור מלת 'עתה', יש לכאר על פי
שאמרתי ליישב שני כתובים
הסותרים זה את זה, כתוב אחד אומר 'לא
יקומו רשעים במשפט' הא צדיקים יקומו.
וכתיב 'לא תבוא במשפט את עבדך כי לא
יצדק לפניך כל חי', אפילו צדיקים.

ואמרתי על פי מאמר הגמרא, גדולים
צדיקים במיתתן יותר מבחיייהן,
וזה שמדייק הכתוב 'כי לא יצדק לפניך כל
חי' - דייקא, שכל זמן שהוא בחיים חיותו,
אפילו היותר צדיק יש עליו מקטריגים, על
שאינו משיג מדרגות יותר גבוהות, כי
הבחירה הפשית והרשות נתונה. אבל
כשמסתלק הצדיק מעולם הזה ונעשה הפשי
מן העבדות, אז יסתלקו ממנו כל הקטרוגים,
ולכן יש בכחו לפעול או ישועות יותר
מבחיו, כמאמר הגמרא שם.

וכמו שאיתא טעם העלמת קבורתו של
משה, שאלמלי ידענו היכן משה
קבור, היינו יכולין להשתטח על קברו ולקרב
הקץ השלם קודם זמנו, ואף שבחיו לא פעל
זאת.

ובלק ראה והרגיש שקרבו ימי משה למות,
וזה שאמר 'עתה ילחכו הקהל את כל
סביבותינו' כי עתה כשימות משה יגדל כוחו

עליהם שום מקמרג, מחמת שלקח אותם בלעם הרשע. וזה 'הנה ברך לקהתי'. ועל ידי זה – 'וברך ולא אשיבנה'.

עמוד קצו-ז

• חלקת יהושע •

הן עם לבדד ישכון. (בג ט)

"ויוותר יעקב לבדו" [בראשית לב כה] – כי עיקר שארית וכה יעקב בגלות הוא לבדו שמקיים "הן עם לבדד ישכון" – שמתרחקים ממנהג עכו"ם ולבושם וכדומה. מאמרים עמי טו

• מבשד טוב •

מי מנה עפר יעקב. (בג י)

מבואר בגמרא ברכות [לד]. שבני ישראל ככל שמגביהים אותם יותר, הם משפילים עצמם יותר, ועל כן אף על פי שהדיוט אינו כורע בשמונה עשרה אלא באבות ובהודאה, הכהן גדול כורע בסוף כל ברכה וברכה, והמלך כורע מתחילה ועד סוף. ופירש רש"י: "כהן גדול בסוף כל ברכה, כל מה שהוא גדול ביותר צריך להכניע ולהשפיל עצמו".

הרי מבואר ברש"י, שעל כן היה המלך כורע מתחילה ועד סוף, משום שהיה משפיל עצמו ביותר, וכמו שלומדים זאת בגמרא משלמה המלך ע"ה, שרק כאשר כילה להתפלל קם מלפני מזבח ה' מכרוע על ברכיו. הוא שאמר בלעם הרשע בבואו לקלל את בני ישראל בכוח מומאתו, ולא היה יכול להם, ופירש הטעם "מי מנה עפר יעקב". היינו, מי ימנה חשיבות העצומה של "עפר

אלא באמת ענין המשל הוא [וכו']. דהמשל הוא דבר שאין לו שורש, שיכול להיות שלא היה כלל. וכדרך שאמרו בגמרא "איוב לא היה ולא נברא, משל היה". וזה היה החילוק בין נביאי האמת לנבואת בלעם הרשע, שנבואת בלעם היה הכל במשל, שלא היה לו השורש שיהיה באמת ראוי לקבל הנבואה. רק היה בכחינת משל, שהוא לא היה ולא נברא – שלא היה לו שורש [וכו'] על מה לשרות הנבואה. מפני שהיה גוף טמא, ולא היה בעצם ראוי אל הנבואה, רק משל היה. אבל נביאי האמת היו הנבואה בעצם, והם בעצמם היו ראויים לנבואה, והיה להם המליצה שהוא השורש. ולכן היה צריך השם יתברך לברך את ישראל דווקא על ידי בלעם הרשע.

דהנה הברכות שהולכים על ידי נביאי האמת, היה מחמת שהם בעצמם היו ראויים לקבלת הברכות והמשכות הטובות. ולכן צריך להיות הכהן הפועל בנפעל. ודוקא אם ישראל יהיו כלים לקבלת הברכות, אז שורה עליהם הברכות וההשפעות. אבל הברכות של בלעם הרשע הם, שהוא באמת לא היה ראוי להמשיך הברכות לישראל, ולא היה כלי כלל לזה – רק שהיה כמו משל. וכמו כן ברכותיו, אף על פי שאין ישראל ח"ו כלי לקבל, אף על פי כן שורה הברכה עליהם, מחמת שכל הברכות בעצמם היו בלי כלי, כי לא היה בלעם רק כמו בחינת המקל.

וזה "הנה ברך לקהתי וברך ולא אשיבנה". היינו: הברכות שלו אינם חוזרות ריקם לעולם, אף על פי שישראל אינם טובים – אף על פי כן לא יכול להשיב

ישראל, איך שעל ידי עבודתם נתעלו כל עניני הבריאה לשורש הקדושה ורום המעלות. לזאת ישאלו "מה פעל א-ל", כי אז יהיה ניכר פעולת ישראל מה שפעלו בעבודתם בעולם הזה, וירצו המלאכים להשיג גם כן כח זה הפעולה של ישראל. פרשת האזינו ושבת שובה עמי קפב

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל.
(כג כג)

כי בענין הידוע צריך כל איש ישראל לידע כי הוא רק גזע הקדושה, והדבר היוצא מגופו הוא רק כבנין שמוסיפין אבן על אבן, והוא נעשה כבונה הבנין, ולכן נאמר "ומספר את רבע ישראל" "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל", כי הוא רק ככלי ביד היוצר להוציא פעולתו יתברך. ובכחינת הדבר הזה שנראה ח"ו כעקב, הדרגה הקטנה הרמוזה בתיבת 'יעקב', נעשה 'לישראל מה פעל אל'.

פרי שמות עמי קח

• תולדות אדם •

וישא בלעם את עיניו. (כד ב)

וידוע פירוש רש"י ז"ל: שביקש להכניס בהם עין רעה.

והכוונה היה להכניס בישראל שיהיה ח"ו עינם רעה זה בזה. וזה הפירוש

שראה "שאינ פתחיהם מכוונים", הכוונה, פתחי תורה ועבודה וגמילות חסדים, כי יש לכל אחד דרך ואופן אחר בעבודת השם יתברך, לזאת סבר שעל ידי זה עוברים על 'לא תתגודדו' ודברים יד אג, בחושבו שכל אחד

יעקב", שמשפילים בני ישראל את עצמם הרבה עד עפר, ועל כן אי אפשר בשום אופן לשלוט בהם ולקללם.

ענוה ושלפות פ"ח

• זכרון משלי •

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל. (כג כא)

כי באמת בכל איש ישראל נצפן בלבו דבר טוב, כמו שכתבו בספרים הקדושים על ענין הושע בן בארי שאמר להקדוש ברוך הוא 'החליפם באומה אחרת', לא ח"ו לרעת ישראל אמר כן, רק אדרבה לטובת ישראל טען החליפם באומה אחרת וכו', ואז תראה מעלת רוממות ישראל. כי יש להתחבר עם כל איש ישראל, ובכולם נמצא שורש טוב. ואסור להסתכל ברעת ישראל ח"ו, רק בהטוב שנמצא בו, כי כל המהרהר אחר ישראל כאילו מהרהר אחר השכינה, ואזי לא נצטרך לשום עמל בישראל.

וזחף שאמר הכתוב "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל". היינו, כי אם

לא יביט כלל על האון אשר ביעקב, אזי יראה בכל איש ישראל רק טוב, בלי שום עמל ויגיעה, ואז 'לא ראה עמל בישראל'.

שבת שובה עמי צא

• דברי בינה •

מה פעל א-ל. (כג כג)

וזח מה שאמרו חז"ל "שלעתידי יהיה מחיצת ישראל לפנים ממלאכי השרת, וישאלו לישראל מה פעל א-ל". כי בזמן התיקון הגמור, יתגלה לעין כל מעלת

• מדן הרה"ק מלברטוב •

מה טובו אהליך יעקב. (כד ה')

עלינו לשבח לאדון הכל – היינו כשמביטים עלינו על עם ישראל

ורואים הנסים והנפלאות שעושה השם יתברך עמנו בכל יום ובכל עת ובכל רגע, אשר אנהנו בין שיני אריות תמיד והשם יתברך שומר אותנו, וכל אחד מישראל מחזק עצמו בעבודת ה' אחר כל הצרות והתלאות שעובר עליו תמיד, ובכל זאת מודה ומשבח תמיד את השם יתברך ועוסק בדרכי עבודתו יתברך שמו. וכל הרואה זאת [צריך] יש לו 'לשבח לאדון כל', על שיש לו עם נאה כזה.

יזכה נוכל להבין כי זה היה אצל בלעם "יורא את ישראל שוכן לשבטיו",

היינו שראה כל המידות טובות שהיה בהן בישראל, וכפירוש רש"י ז"ל: 'ראה שאין פתחיהם מכוונין זה כנגד זה', שלא יציין לתוך אוהל חברו, עיי"ש. לזה התחיל לשבחן ואמר "מה טובו אהליך יעקב" וכמו שכתב שם רש"י ז"ל כי קאי על זה הנ"ל, וזה שבה להשם יתברך על שיש לו עם כזה. והבן.

עבודת הלב אות לד

אין נוח לו בעבודתו של חברו, וכל אחד לעצמו פונה. ורצה להכניס בהם כח הפירוד ח"ו.

עמוד קצד

• חלקת יהושע •

מחזה ש-ד-י יחזה נופל ולגלוי עינים. (כד ה')

ואם בן אדם אתה ותרצה לרוות צמאונך בידיעות עיני פגם עיניים וקדושת עיניים אז תלמוד בספר טהרת הקודש הנ"ל מעינים אלו, אשר מבאר שם באריכות ממקורות חז"ל וספרי קודש עד היכן הדברים מגיעים, ותמצא נוחם לנפשך ועצות נכונות לקיים מה שאומרים כמה פעמים בזמן קבלת עול מלכות שמים בקריאת שמע, "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם", ואם יתגבר באלו עינים מדה במדה יזכה ל"וראו כל בשר יחדו כי פי ה' דבר" ונראהו עין בעין.

ואמר הרה"ק רבי שלמה חיים מקידנוב זצלה"ה על הפסוק "מחזה שידי יחזה נופל ולגלוי עינים" – שאפילו בעל מדריגה אשר 'מחזה שידי יחזה', אם ח"ו הוא גלוי עינים, שאינו נזהר כל כך בשמירת העינים, אזי ח"ו הוא 'נופל' ממדרגתו, רחמנא ליצלן.

מאמרים עמי קצד

לתרומות הנצחות
ולהצטרפות לרשימת התפוצה

bd4376@gmail.com

054-846-8765

ברכת מזל טוב

לאחינו היקר שבערביך

הר"ר **יהואל יהושע אדלר** הי"ו

לרגל הולדת הבן שיחי'

רוב נחת שמחה ישכון באוהלו תמיד

אסאך יידשע נחת

מאחלים אחיו ומשפחתו